

ELS CONSORCIS DE PROMOCIÓ, NOUS ORGANISMES DE GESTIÓ PEL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC DELS ESPAIS RURALS DE LA CATALUNYA CENTRAL

Martí Cors i Iglésias
Departament de Ciències de la Terra
Universitat de les Illes Balears

1. PRESENTACIÓ.

En la gran majoria dels casos, els serveis associats al turisme, fins i tot en zones d'interior, són oferts per la iniciativa privada. Ara bé, en les àrees agràries tradicionals i en declivi és evident que el seu desenvolupament endogen ha necessitat d'un impuls exterior ofert, en aquest cas, per l'administració pública. Així doncs, en el turisme rural i d'interior les administracions públiques, a més de regular l'oferta d'activitats privades, poden arribar a ser un factor decisiu per als processos de desenvolupament del turisme degut, en primer lloc, al seu paper en la gestió del territori (senyalització, manteniment d'itineraris, ordenació d'usos del sòl, etc.); i, en segon lloc, perquè actua com animador econòmic i contribueix, juntament amb les associacions, a pal·liar els efectes del minifundisme empresarial de molts espais rurals, i impulsa la creació de productes turístics i plataformes de serveis per a les empreses (Cals, Capellà i Vaqué, 1997, p. 43). Paral·lelament, la concertació entre el sector públic i privat i la cooperació local entre municipis veïns, en relació al desenvolupament del turisme, és fonamental degut a la reduïda capacitat d'acció de la majoria dels seus ajuntaments, en tractar-se d'administracions pobres en tot tipus de recursos. Per tant, la coordinació d'esforços entre varis ajuntaments i l'assistència tècnica i financera per part d'altres administracions superiors permet fer viable el compliment de les funcions bàsiques que els hi corresponen als mateixos ajuntaments i pal·liar les insuficiències del sector privat. En aquest context doncs, es justifica l'existència d'uns organismes específics recolzats per l'administració pública i encarregats de gestionar el desenvolupament turístic del territori. En el cas català aquests organismes solen presentar-se sota la figura jurídica d'un consorci o bé d'un patronat, normalment vinculats a les diputacions provincials i que, en la majoria dels casos, desenvolupen tasques de promoció turística.

L'objectiu de la present comunicació és analitzar els mecanismes de gestació i funcionament de dos consorcis de la Catalunya central (el Moianès i el Cardener), vinculats de forma més o menys directa amb la Diputació de Barcelona i que tenen com a finalitat contribuir al desenvolupament turístic de la zona. La comunicació s'emmarca dins un projecte més ampli de recerca relacionat amb la gestió dels recursos turístics i el desenvolupament local a Catalunya i les Illes Balears*.

* Aquesta comunicació s'inscriu i es finança gràcies al projecte de recerca del Ministerio de Ciencia y Tecnología del govern espanyol titulat: *Gestión turística del patrimonio natural y cultural y desarrollo local*. BSO2001-3302-C02.

2. CLUSTERS I CONSORCIS DE PROMOCIÓ TURÍSTICA: UNA APOSTA PEL DESENVOLUPAMENT TURÍSTIC DE LA PROVÍNCIA DE BARCELONA.

La Diputació de Barcelona crea l'any 1999 una delegació específica de turisme i inicia així un ambiciós pla de promoció i dinamització turística de la seva demarcació amb l'objectiu de promoure el desenvolupament econòmic dels municipis de la província a través del sector turístic. Les directrius i principals línies d'actuació d'aquesta nova etapa es canalitzen a través de l'Oficina de Promoció Turística i deriven del Pla de Desenvolupament Turístic de la Província de Barcelona, el document base d'aquest projecte. El Pla de Desenvolupament divideix la província en 24 espais turístics geogràficament homogenis, o *clusters*. Aquesta divisió turística del territori desdibuixa el mapa comarcal convencional de la província i reforça aquelles entitats geogràfiques que comparteixen un mateix sentiment de pertinença comarcal oficialment no reconegut (el Moianès, Lluçanès, Alta Anòia o Alt Maresme) o bé aquells territoris que es cohesionen entorn a un mateix element paisatgístic (Montserrat, Meandres del Ter o Eix del Llobregat i del Cardener), el document els anomena espais turístics coherents. Seguint les directrius marcades pel Pla de Desenvolupament Turístic i en una fase inicial, els *Clusters* han de crear els seus respectius Grups Territorials de Competitivitat, integrats per representants del sector públic i privat i encapçalats per la figura de l'animador turístic, responsable de coordinar i assessorar tècnicament el projecte abans no es constitueixi definitivament el consorci. A principis de l'any 2002 s'havien constituït arreu de la província 13 consorcis de promoció turística i les seves funcions prioritàries són: a) la promoció turística de llurs territoris; i b) la dinamització i sensibilització del sector turístic en cada un dels municipis integrants mitjançant l'assessorament als ajuntaments, institucions i empresaris, i la identificació, valoració i manteniment dels recursos turístics.

Aconseguir la màxima representació de les entitats i empreses locals en el consorci i dur a terme una correcta gestió de l'organisme, són algunes de les claus per assegurar l'èxit del Pla de Desenvolupament presentat fins ara. *A priori*, els més beneficiats per aquestes noves eines de gestió turística haurien de ser els petits municipis, que tal i com ja hem apuntat al començament, per si mateixos no podrien assumir els costos que implica mantenir un organisme d'aquestes característiques, ateses les limitacions pressupostàries de les seves arques municipals. Un cas interessant de desenvolupament turístic estretament vinculat a la figura d'un consorci és el de l'Alta Anòia, una subcomarca rural situada en l'altiplà segarrenc de la Catalunya central, que ha vist en els darrers anys com el turisme esdevenia una activitat emergent i generadora de rendes complementàries, un fet que era impensable fa uns quants anys. El desenvolupament turístic de la zona comença a ser una realitat quan 8 petits municipis de l'altiplà de Calaf i de menys de 500 habitants decideixen mancomunar-se l'any 1998 i crear el Consorci pel Desenvolupament de l'Alta Anòia. De llavors ençà s'han incorporat 4 nous municipis al Consorci, s'han obert 6 Residències-Casa de Pagès i s'han recuperat festes tan emblemàtiques com la Fira de la Transhumància a Pujalt, la qual forma part d'un seguit d'actes i festes populars, on hi col·laboren un nombrós grup d'artesans i, que tenen per objectiu atreure visitants a la zona i recuperar les tradicions del món rural.

3. ORGANISMES DE GESTIÓ TURÍSTICA AL BAGES: ELS CONSORCIS DEL MOIANÈS I EL CARDENER.

A la comarca del Bages s'han creat en els darrers 5 anys tres consorcis supramunicipals: el Consorci per la Promoció dels Municipis del Moianès (febrer de 1997), el Consorci de Promoció Turística de les Valls del Montcau (desembre de 1999) i el Consorci de Promoció Turística del Cardener (maig de 2001).

Taula nº 1. Empreses turístiques integrades en els consorcis al Bages, 2002

Municipi Consorci	Població 2001	Allotjaments			Albergs i Cases de colònies	Restaurants	Altres empreses
		Hot.	Cam.	RCP			
Aguilar de Segarra	220	0	0	0	0	1	0
Callús	1.338	1	0	0	0	3	0
Castellfollit del Boix	383	0	0	0	0	2	1
Castellnou de Bages	601	0	0	0	0	1	0
Fonollosa	1.067	0	0	2	0	2	0
Navàs*	515	0	0	0	1	3	1
Rajadell	389	0	0	0	0	6	0
Sant Mateu de Bages	690	0	1	8	0	2	1
St. Joan de Vilatorrada	9.336	1	0	0	0	8	0
Santpedor	5.492	0	0	0	0	9	0
Súria	6.022	1	0	0	0	7	1
Cardener	26.053	3	1	10	1	44	3
Calders	788	1	0	2	2	3	1
Castellcir	406	0	0	0	0	1	0
Castellterçol	2.031	1	0	0	1	3	1
Collsuspina	268	1	0	1	0	5	0
L'Estany	403	0	0	1	0	2	0
Granera	67	0	0	0	0	0	0
Moià	4.344	1	1	1	2	4	3
Monistrol de Calders	613	0	0	0	0	3	0
Sant Quirze Safaja	417	1	1	0	0	2	0
Santa Maria d'Oló	990	1	0	0	2	1	0
Moianès	10.327	6	2	5	7	25	5
Mura	208	1	0	1	1	2	0
Navarcles	5.350	2	0	0	0	4	1
el Pont de Vilomara i Rocafort	2.688	0	0	0	0	6	0
Sant Fruitós de Bages	5.936	2	0	0	0	8	1
Talamanca	100	0	1	0	1	1	0
Valls del Montcau	14.282	5	1	1	2	21	2

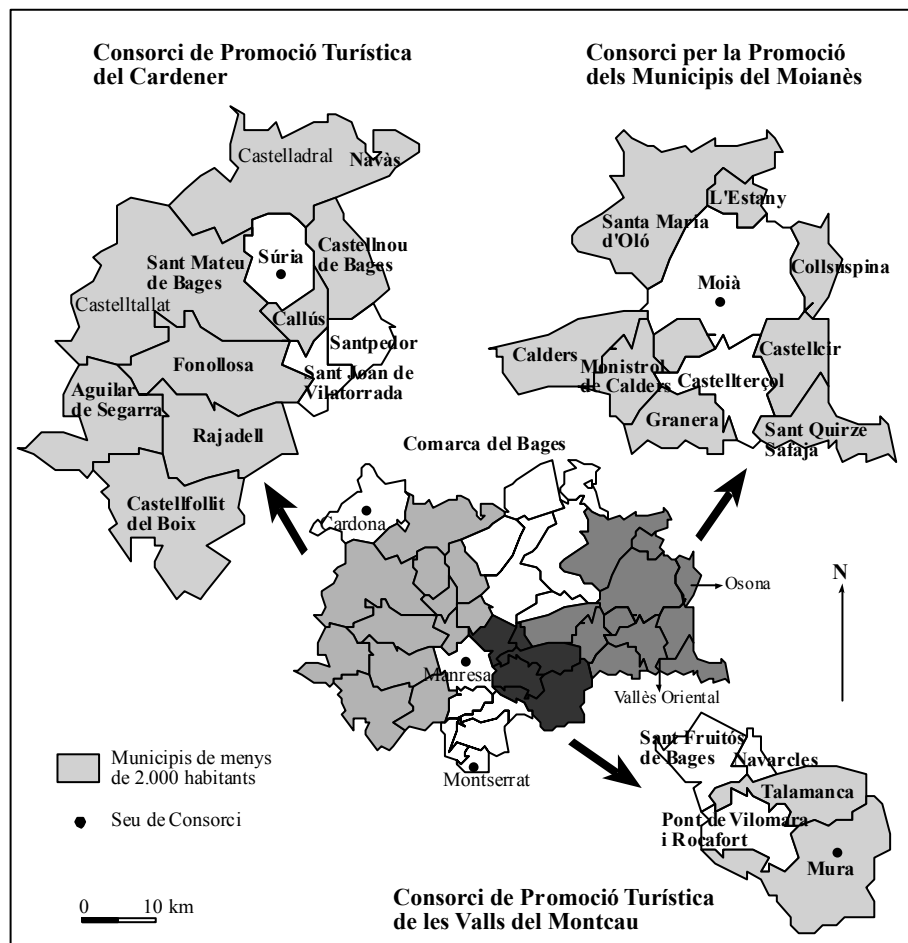
*Nota: en formen part els nuclis de Castelladral, Palà, Sant Cugat del Racó i Valls de Torruella.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació obtinguda dels tres Consorcis i de l'I.E.C.

En total són 26 els municipis que en formen, 18 dels quals no ultrapassen els 2.000 habitants (veure figura i taula nº1). Aproximadament les 3/4 parts de l'espai rural bagenc està representat avui en dia per algun d'aquests tres organismes que s'encarreguen, en primer lloc, de promocionar i donar a conèixer aquest espai i els seus respectius productes al públic en general i, en algun cas, fins i tot de comercialitzar directament el producte; i, en segon lloc, actua com a òrgan assessor de les noves

iniciatives empresarials en el territori. Tanmateix, la creació d'aquests organismes ha implicat una ampliació de la xarxa d'oficines i punts d'informació turística a la comarca, la qual cosa permet un major seguiment dels fluxos turístics i, en definitiva, un millor coneixement de la demanda.

Figura nº 1. Identificació i localització dels municipis dels consorcis al Bages

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació obtinguda dels tres Consorcis.

D'altra banda, Cardona, Montserrat i Manresa, tres enclavaments turístics molt específics, tant a nivell de producte (turisme cultural, religiós i urbà) com a nivell de promoció i imatge, han optat per crear els seus propis organismes de gestió turística a nivell local. Per tant, són 6 els organismes que realitzen tasques similars però de forma

independent a la comarca. Una situació que ve motivada, en part, per l'escàs grau de cohesió existent entre els diferents òrgans de gestió turística degut a la manca d'un projecte comú de desenvolupament turístic a nivell de comarca amb unes directrius clares i ben definides. Sota aquesta perspectiva es pot comprendre l'intent fracassat de crear el Consorci de Turisme del Bages malgrat els esforços realitzats per diferents entitats com la Cambra de Comerç i Indústria de Manresa o bé la Fundació Caixa de Manresa, que va ser qui atorgà un dels premis a aquesta temàtica¹. Com assenyalen en Llurdés i Caballé "El problema real del desenvolupament turístic de la comarca és la seva gestió territorial. En aquest sentit, el primer element que obstaculitza una correcta planificació turística és l'absència d'un organisme de gestió per tot l'àmbit comarcal que executi activitats de planificació estratègica, desenvolupament i promoció turística" (Llurdés i Caballé, 2000). No obstant això, creiem que la correcta gestió de cada un dels organismes operatius al Bages hauria de dur, en primer lloc, a la consolidació dels projectes actuals i a continuació establir un nou marc de relacions entre aquests organismes basat amb l'intercanvi i/o integració de serveis i activitats turístiques dins el marc territorial de la comarca.

3.1. El Consorci per la Promoció dels Municipis del Moianès²: organisme amb una clara vocació de gestió comarcal.

L'altiplà del Moianès és una comarca natural, a cavall de la Plana de Vic i el Pla de Bages, que ocupa les terres més elevades de l'interfluvi Ter-Llobregat amb una altitud que oscil·la entre els 500 m i 1.000 m. Aquest territori, integrat per 10 municipis que sumen poc més de 10.000 habitants, té com a centre de mercat i de serveis la vila de Moià, la qual es troba equidistant de Vic i de Manresa. Des del punt de vista turístic, el Moianès ha estat tradicionalment un indret freqüentat per un turisme de segona residència que prové majoritàriament de Barcelona i rodalies. Eren estiuencs que anaven a la recerca d'un entorn més tranquil i sobretot molt menys contaminat que el seu lloc de residència habitual. Els paratges naturals i rurals ben conservats: boscos de roures, pins i alzines, masos i masies escampades, etc., a només mitja hora escassa en cotxe de l'àrea metropolitana de Barcelona, constitueixen un altre dels reclams turístics de primer ordre de la comarca. Finalment, els productes artesans alimentaris de qualitat i el bon nivell gastronòmic assolit gràcies a la tasca dut a terme per uns quants restauradors de la zona, han fet incrementar el flux de turistes i excursionistes durant els caps de setmana, que omplen carrers, comerços i restaurants de Moià i comarca.

En relació al Consorci, és un dels primers organismes d'aquest tipus que es crea a la Catalunya central i respon, en gran part, a la reivindicació històrica dels seus habitants a que la comarca natural del Moianès sigui reconeguda oficialment. Davant les traves i dificultats que comporta la creació d'una nova comarca, 10 municipis de la zona, actualment repartits en tres comarques diferents (el Bages, el Vallès Oriental i Osona),

¹ L'any 1999 la Fundació Caixa de Manresa va editar el treball *Pla Estratègic de Desenvolupament Turístic de la Comarca del Bages*, un document de referència per la futura creació del Consorci i que delimita turísticament la comarca en 8 zones.

² La informació s'ha obtingut a partir de: RIERA, Carles (1999): "El Consorci del Moianès", *La Tosca*, nº 580, Moià, 50 p.

veuen en la figura del consorci, amb personalitat jurídica pròpia, l'alternativa viable al de la comarca. Així doncs, després d'un llarg procés de negociacions i tràmits iniciats l'any 1994, es constitueix definitivament el mes de febrer de 1997 el Consorci per la Promoció dels Municipis del Moianès i és el primer cop que la comarca natural del Moianès té una concreció jurídica reconeguda oficialment. Un dels requisits necessaris per a la creació del Consorci era obtenir el vist-i-plau dels tres Consells Comarcals implicats, doncs segons la normativa³, cal el consentiment i la participació d'aquests òrgans perquè es pugui constituir el consorci. En aquest sentit, la negativa del Consell Comarcal d'Osona a formar-ne part va allargar el procés i, en el moment de constituir-se el Consorci, el municipi de Collsuspina en va quedar exclòs, amb el benentès que un cop aconseguida l'aprovació del Consorci Collsuspina s'hi podria incorporar, tal i com va succeir a principis de l'any 1998. La junta general del Consorci està formada per dos representants de cada un dels 10 municipis⁴ que l'integren i per dos membres representants dels consells comarcals del Bages i el Vallès Oriental (Riera, 1999).

L'objectiu principal del Consorci és dinamitzar econòmicament el Moianès i potenciar-ne el seu creixement sostingut, per això el Consorci treballa en diferents àmbits⁵, un dels quals és el de la promoció turística. A destacar, que la idea del Consorci neix amb la finalitat de potenciar i desenvolupar turísticament la zona d'una forma sostenible, és per això que l'any 1998 es realitza un anàlisi sobre la potencialitat del sector turístic al Moianès amb l'objectiu de planificar i donar prioritat a les accions de promoció turística òptimes per a un desenvolupament sostenible. D'altra banda, una de les actuacions més rellevants ha estat la instal·lació de 8 punts d'informació turística en 8 localitats diferents. Aquesta ha estat una iniciativa pionera, que apropa la realitat turística i territorial dels municipis al visitant i facilita un anàlisi més detallat dels fluxos turístics. Aquest organisme també ha impulsat un parell de productes turístics en els quals hi participen tots els municipis. En primer lloc la "Ronda del Moianès", una ruta valisada de 117 km i que respon a la gran demanda detectada en la pràctica del senderisme i el BTT. En segon lloc, està en procés de creació "l'Ecomuseu del Moianès", un projecte força ambiciós format per un ecomuseu virtual que permeti mostrar al visitant l'ecomuseu global, i per 10 ecomuseus radials repartits en cada un dels 10 municipis de la comarca. Paral·lelament, el Consorci també és supervisor i realitza diferents projectes de viabilitat per a les noves empreses que es vulguin instal·lar

³ Article 315: "Els municipis no poden participar en els consorcis en què intervinguin comarques diferents (d'aquella) a la qual pertanyin, si l'objecte del consorci és coincident amb una activitat o un servei declarat d'interès comarcal en el programa d'actuació de la comarca respectiva, llevat que el conseller de Governació ho autoritzi si es demostra objectivament la necessitat o la conveniència de la participació" (Reglament d'obres i serveis, 8, dins *Quaderns municipals*, p. 235).

⁴ Els municipis que formen el consorci són: Calders, Monistrol de Calders, Santa Maria d'Oló, l'Estany i Moià de la comarca del Bages; Castellcir, Castellterçol, Granera i Sant Quirze Safaja del Vallès Oriental i Collsuspina d'Osona.

⁵ Els àmbits de treball del Consorci són cinc: 1. Àrea de Promoció Turística; 2. Àrea d'empreses; 3. SOM. Servei d'Ocupació del Moianès; 4. Àrea de Formació; i 5. Àrea de desenvolupament local.

a la comarca, com ara els projectes de viabilitat realitzats a les 4 Residències-Casa de Pagès que s'han obert des de l'any 1998.

3.2. El Consorci de Promoció Turística del Cardener⁶: l'impuls del turisme en un territori sense tradició turística.

El Cardener, i per extensió tot l'oest de la comarca del Bages, parteix d'una realitat turística ben diferent a la del Moianès. Estem davant un territori amb una clara tradició industrial tèxtil i minera, que s'estén al llarg del riu Cardener, i amb un manteniment de les estructures agràries tradicionals, pròpies del món rural, a les terres més elevades. En front d'aquest panorama, el turisme ha estat fins no fa pas masses anys una activitat purament anecdòtica i centrada exclusivament en la pernoctació en el Parador Nacional de Turisme del castell de Cardona i la visita a la seva col·legiata romànica del segle XI. No és fins a principis dels anys '90, quan varis projectes turístics sorgits de forma paral·lela a la Serra de Castelltallat inicien el que vindrà a ser el seu desenvolupament turístic actual, basat en una àmplia oferta d'agroturisme i les rutes en carro.

A diferència del Consorci del Moianès, l'existència del Consorci de Promoció Turística del Cardener és una conseqüència directa del Pla de Desenvolupament Turístic de la Província de Barcelona i es dedica, de forma exclusiva, a dinamitzar i promoure el turisme de la zona. La seva creació s'aprova a finals de l'any 2000, per part del que fins llavors havia estat el Grup de Competitivitat, i entra definitivament en funcionament com a consorci el maig de 2001. El Consorci està integrat per 11 municipis⁷ del sector oest i nord-oest de la comarca del Bages (veure figura i taula nº 1), vinculats físicament i socialment amb l'eix fluvial i viari del Cardener. La relativa homogeneïtat geogràfica d'aquest espai fronterer de la Catalunya Vella articulat al voltant d'un riu, no ha pogut evitar l'existència de certes anomalies en relació als seus límits actuals. El cas més rellevant i paradoxal és l'absència de la vila de Cardona. Aquesta població, que indiscutiblement forma part de l'àrea geogràfica del Cardener, com el seu propi nom indica, ha esdevingut en els darrers anys un referent turístic de primer orde dins la Catalunya central gràcies al seu valuós patrimoni històric i a la muntanya de sal. Per tant, la seva integració dins el Consorci hagués suposat un enfortiment de l'organisme, sobretot a nivell d'imatge. La negativa del consistori i de les associacions cardonines a formar-ne part, segurament està relacionat amb el fet de que Cardona ja disposa d'un organisme similar a nivell municipal i, per tant, no veu la necessitat de pertànyer a un altre organisme amb finalitats i mecanismes de funcionament similars. Per altra banda, Cardona ha expressat la voluntat d'iniciar un projecte de col·laboració turística conjunta amb la veïna comarca del Solsonès, bàsicament a nivell de promoció (Regió7, 18.01.2002), una mostra evident dels estrets lligams que existeixen entre la població bagenca i el Solsonès. En canvi, les poblacions d'Aguilar de Segarra i Castellfollit del

⁶ La informació s'ha obtingut a partir de la "Memòria d'Activitats, 2001" del Consorci de Promoció Turística del Cardener i entrevista personal amb la gerent de l'organisme.

⁷ Els municipis que formen el consorci són: Aguilar de Segarra, Callús, Castellfollit del Boix, Castelltallat, Fonollosa, Navàs, Rajadell, Sant Joan de Vilatorrada, Sant Mateu de Bages, Santpedor i Súria.

Boix, dos petits municipis rurals de l'extrem oest de la comarca, que en un principi no formaven part de l'espai territorial del Cardener (*cluster*) definit per la Diputació de Barcelona, s'han incorporat al Consorci tot i aprofitant els avantatges que els hi pot suposar el fet de pertànyer a aquest organisme, si tenim en consideració els escassos recursos de que disposen els 2 municipis.

Un dels propòsits del Consorci és aconseguir la implicació del màxim nombre d'agents privats. Per fer viable aquest propòsit, es crea l'abril de 2002 l'Associació d'Empresaris Turístics del Cardener, format majoritàriament per establiments d'allotjament agroturístic i de restauració (veure taula nº 1). Fins el moment, la participació i el pes de l'administració pública representada per la Diputació de Barcelona i els 11 ajuntaments és molt superior al del sector empresarial. Un fet normal si tenim en compte que el Consorci es troba encara en una fase inicial de creixement i consolidació i que el turisme és un fenomen relativament nou a la zona i a on hi ha encara una escassa sensibilització, envers aquest sector, per part dels seus habitants.

Les accions concretes del Consorci, com en d'altres casos, també es centren, a) en el terreny de la comunicació, en l'assistència a certàmens turístics (SITC i Agrotur), en l'edició de diversos materials gràfics i en la creació i manteniment d'una pàgina web; i b) en el terreny dels productes turístics, el Consorci també ha creat els seus propis productes, 8 en total, gestionats i promoguts directament per aquest organisme (veure taula nº 2). La creació de productes respon a una estratègia inicial d'incentivació i captació de nous visitants a la zona, que a mig termini hauria de dur a terme el sector empresarial. El Consorci del Cardener, és en aquest sentit, un dels pocs organismes que també distribueix directament productes com a punt de venda, sempre i quan aquests impliquin l'estada màxima d'una nit. Del 8 productes creats, les activitats més recurrents i sol·licitades són les relacionades amb el turisme rural a la serra de Castelltallat i la visita guiada al poble vell de Súria. Un dels altres objectius del Consorci és potenciar els productes gastronòmics, atès l'elevat nombre de restaurants que hi ha a la zona, el senderisme i el turisme cultural. Concretament, i en el cas del senderisme, una de les accions a emprendre és l'adequació de rutes valisades en cada un dels 11 municipis (senders locals) i l'arranjament d'una possible via verda per la vall del Cardener, que uneixi Cardona i Manresa. Aquestes darreres iniciatives, però, poden despertar certes reticències entre els habitants de la zona, els quals temen que una excessiva senyalització dels camins i altres llocs d'interès impliqui, a la llarga, una excessiva afluència de visitants, sobretot excursionistes, amb un baix nivell de despesa.

Taula 2: Activitats turístiques organitzades pel Consorci de Promoció Turística del Cardener. Primavera-Estiu 2002

TEMÀTICA	Activitat	Preu
Paratges Naturals	<i>Gastronomia i natura al Cardener</i>	46,50
	<i>Combina natura i cultura</i>	21,00
Turisme rural i Agroturisme	<i>Ja coneixes la serra de Castelltallat?</i>	49,00
	<i>En carro i o cavall per Castelltallat</i>	56,25
	<i>Un dia de Cargols</i>	32,00
Art i cultura	<i>Natura romàntica al Cardener</i>	78,75
Descoberta de pobles i ciutats	<i>Súria: l'encant d'una vila medieval</i>	18,00
	<i>Cap de setmana a vista d'ocell</i>	21,50

Font: *Guia d'activitats turístiques A prop de Barcelona Primavera-Estiu 2002*. Diputació de Barcelona.

4. CONCLUSIONS.

La creació d'aquests nous organismes de gestió turística pot esdevenir cabdal en el desenvolupament turístic dels espais rurals i ser la plataforma que impulsi la creació de noves activitats empresarials que dinamitzin el territori. En aquest mateix sentit, el grau de desenvolupament turístic dels municipis constituïts en consorci dependrà, en part, de la pròpia gestió de l'organisme i del grau d'implicació del teixit empresarial (sector privat). En un principi, el consorci ha de procurar la bona entesa entre els municipis que l'integren i el sector privat associat. Inclús, en aquells territoris on el turisme ha estat una activitat testimonial i molt poc important, l'acció dels consorcis en matèria de creació i comercialització de nous productes pot esdevenir fonamental si aconsegueix crear l'efecte arrossegador de nous productes.

Les principals funcions desenvolupades pels consorcis, i també patronats, són les de promoció i comercialització, doncs la seva prioritat és difondre una imatge forta del territori, a on hi entren en joc un seguit de productes i serveis que s'aixopluguen sota un concepte de marca. Per tant, l'associacionisme en el sector privat, per una banda, i el disposar d'una oficina o punt d'informació des d'on es puguin centralitzar el conjunt d'accions, per l'altra, són dos dels requisits bàsics.

En el cas concret dels Consorcis del Moianès i el Cardener, es tracta de dos organismes amb finalitats i àmbits d'actuació diferents un de l'altre però amb uns objectius similars en relació al turisme. Així doncs, el Consorci del Moianès és un organisme consolidat que desenvolupa tasques molt diverses, des de la formació ocupacional fins a la promoció turística, passant per altres actuacions de gestió territorial i, des d'aquest punt de vista, les seves actuacions podrien ser similars a les realitzades per un Consell Comarcal. En canvi, el Consorci del Cardener és un organisme dedicat única i exclusivament a la dinamització turística d'un territori i és una conseqüència directa del Pla de Desenvolupament Turístic que executa la Diputació de Barcelona. En tot cas i per finalitzar, l'existència d'aquests nous organismes ha suposat una millora substancial en la promoció turística dels municipis rurals i en la creació de nous productes.

BIBLIOGRAFIA

- CALS, J.; CAPELLÀ, J. I VAQUÉ, E. (1997): *Gestió pública del turisme. Manual per a les administracions locals de les zones d'interior*, Fundació Carles Pi i Sunyer, Barcelona, 157 p.
- CONSORCI DEL CARDENER (2001): *Memòria de les Activitats de l'any 2001*, Consorci de Promoció Turística del Cardener, Súria, 11 p.
- LLURDÉS, J.C.; CABALLÉ, A. (2000): “El turismo rural en territorios sin tradición turística. Algunas implicaciones (comarca del Bages, Barcelona)”, a *Los espacios rurales en el cambio de siglo: incertidumbres ante los procesos de globalización y desarrollo*, Actas del X Coloquio de Geografía Rural de España, A.G.E., i Universitat de Lleida, Lleida, pp. 286-293
- RIERA, C. (1999): “El Consorci del Moianès”, a *Butlletí de l'Agrupació Cultural La Tosca*, nº 580, Moià, 51 p.
- VERA, F., LÓPEZ PALOMEQUE, F., MARCHENA, M. Y ANTON, S.: *Análisis territorial del turismo*, Editorial Ariel, Barcelona.
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA: <http://www.diba.es>